

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscriptele ce privesc conținutul foii sunt a se adresa redacției.

Manuscripte nu se înapoiază — Epistole nefrancate nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITATEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/3 de an 4 cor., pe trei luni 2 cor.

Pentru România și străinătate:
Pe an 20 franci.

Inserțiunile se acordează conform tarifului obicinuit.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Dorul de luptă.

Ni-s'a aruncat, că noi care am pășit fățiș fără teamă de terorismul uneloziare, suntem «spărgători de solidaritate», suntem «mărginiți» și ce știm ce mai suntem.

Am fi curioși să ne arete careva ziar, că oare în care cerc locuit de Români, s'a reținut poporul nostru dela actele electorale?

Nici un cerc «pasiv» nu veți putea arăta în toată țara!

Ba mergem și mai departe!

Constatăm din ținuta ziarelor noastre, că după săvârșirea alegerilor, s'a putut observa în glasul lor un fel de melancolie, un fel de părere de rău, că ear s'au pierdut 5 ani în nelucrare! S'au mângâiat bieții pasiviști cu cei 4—5 deputați slovaci, că aceia vor mântui ideea națională!

Adecă noi peste 3 milioane de Români suntem atât de slăbănogi, încât nu ne sfîim a aștepta, ca un popor cu mult mai sêrac și mai mic să ne reprezente în parlament!

Sê mărturisim sincer, că această nădejde e cât se poate de rușinoasă pentru noi Români.

Nu desperăm însă; pentru-că știm că poporul nostru arde de dorul de a intra în luptă pentru realizarea justelor sale pretensiuni; ceea-ce s'a dovedit și acum la alegerile din urmă, când și în lipsa candidaților români a luat parte în masse mari, dar între acele împrejurări aceasta nu era de dorit, nefiind candidați români.

E vorbă numai să se găsească la

timpul seu candidați români apți pentru deputație!

Va fi greu la timpul seu să găsim mulți bărbați întregi pentru această sarcină grea.

Va fi mai greu decât câștigarea majorității voturilor!

Pentru-că domnii nostri sunt obicinuți deja a politisa ei între ei cu ușile închise, nu față 'n față cu adversarii politici.

Sperăm însă, că vor găsi ochii ageri ai poporului și bărbați chemați pentru sarcina grea de deputat.

Cel mai nou semn și o dovadă foarte clară, că poporul dorește să aibă reprezentant adevărat în parlament, este mișcarea țărânimii din cercul Ighiului (comit. Alba-inf.), unde fiind sigură nimicirea alegerii de deputat, din propriul seu îndemn a pășit bravul popor în activitate, trimițând pe mai mulți fruntași ai sei să câștige de candidat pentru alegerea în a cărei preajmă stă acel cerc, un bărbat, care să fie adevăratul reprezentant al dorințelor tuturor Românilor adevărați, cari nu și-au vândut convingerile și inimile lor pe bani ori alle prețuri.

Care să aibă și capabilitatea și bărbăția recerută a începe o luptă resolută pentru adevărata egalitate și frățietate.

Prin care să demonstreze acolo în parlamentul țării, că Românul când pretinde realizarea dreptelor sale dorințe, nu atacă, ci conlucră la întărirea acestui stat; pentru-că îndestulirea naționalităților este cel mai puternic sprigin al patriei noastre! — și că:

Românul numai atunci este cetățean adevărat și demn de încredere, al

acestui stat, dacă caracterul seu de Român e curat ca lumina soarelui!

Trecând Românul în altă tabără, nici ca Român nici ca neromân nu mai este om care să fie vrednic de încrederea ori-și-cui; pentru-că:

Cine mințește și tradează pe sângele seu și se lapădă de simțirile transplantate din preptul maicei sale: cum să poată să fie credincios unei tabere, în care numai interese personale, dar nu inima l-a condus.

Fie Român, fie Maghiar: numai păstrându-și caracterul seu cel original are valoare, are cinste!

Noi, cari fără de teamă de terorisările și înjurările ziaristice ale «pasiviștilor» (?) am pășit pe față cu vederile noastre pentru introducerea luptei electorale, îi felicităm pe frații nostri din cercul Ighiului.

Românii din Munții-Apuseni, aparținători acestui cerc electoral, totdeauna au fost oamenii lucrării, nici când n'au așteptat cu mâinile în sin și cu gura căscată să le sboare puilul fript gata în gură.

Merita-vor dară toată lauda și recunoștința dacă cu trup cu suflet vor fi oamenii lucrării și în lupta electorală pentru reprezentarea deamă a cercului lor în mare majoritate român.

O lungă și dureroasă experiență de 30 de ani ne arată, că tactica «pasivității», adecă tactica nelucrării, ne-a adus aproape la decădere totală.

De interesele noastre naționale, bisericești, culturale, economice în parlamentul țării nici pomenire nu se mai face.

Poporul nostru e părăsit de inteligența sa, care neavând tăria morală să se scuture de lanțurile pasivității,

adecă a nelucrării politice, a lăsat poporul să fie marfă oarbă în mâinile unor candidați neromâni, cumpărându-l cu bani și beuturi, și astfel demoralizându-l în modul cel mai ticălos și pe-cătos!

Aceasta, dlor pasiviști, nu-i pasivitate deamă de un popor!

Aceasta a fost și este un act sistematic de demoralizare!

Trebue dară ca această tactică atât de stricătioasă să o părăsim cu toții, și punându-ne în fruntea bunului popor să-l conducem pe acel teren, unde cu arme legale și constituționale ni-se dă posibilitatea să eluptăm realizarea dreptelor noastre dorințe!

Dacă cei 540 alegători români vor ținea la datorințele lor — învingerea cauzei noastre e sigură.

Așa să fie, fraților!

APEL

cătră frații alegători din cercul Ighiului

Noi mai mulți alegători din cercul Ighiului am rugat pe dl Dr. Aurel Muntean, adv. în Orăștie să primească candidatura de deputat dietal pentru cercul nostru.

Dl Dr. A. Muntean a primit candidatura oferită.

Fraților! Până acum cercul nostru în mare majoritate român, a fost reprezentat de deputați, cari nu numai că nici când nu și-au ridicat cuvântul în favorul intereselor noastre române, ba din contră: fostul deputat al acestui cerc, ales de noi Români, a fost și este unul dintre cei mai înfocați șovinști, care deși era ales de Români, nu s'a

FOIȘOARA

Originea Românilor.

(Urmare).

Cu toate aceste, un singur istoriograf român nu le turbură plăcerea. Dați-ne și voi bună pace, căci nime nu ne va putea abate dela credința noastră, cu atât mai puțin cei-ce fac politică, nu istorie, pe cât timp nu ne vor produce documente autentice, originale, anterioare cronicii notarului anonim al regelui Béla. Ear' cronica notarului anonim, scrisă în secolul al 12-a și găsită în anul 1746 în biblioteca imperială din Viena, până eri-alaltăeri, se privia de cătră Maghiari, (și cu dinșii poartă Români acest proces) de evanghelie, de sfânta scriptură. Lucru natural, pentru-că alt cronicar mai vechiu nu există; dar' mai ales Maghiarii l'au aprobat, fiindcă și „Anonimus“ a fost un cronicar maghiar foarte zelos, care nu pe Români, ci pe Maghiar i-a favorizat și i-a ridicat în al șeptelea cer.

O singură scriere e anterioară cronicii lui „Anonimus“; despre aceasta se zice că a

fost compusă — nu ni-se spune de cine — în Dömös, în anul 1150; originalul acelei scrieri nu există. Autorul voluminosului op: „Magyarország a királyság megalapításáig“, Budapesta 1895, ne spune că aceea cronică cu drept se poate numi cronică națională. Că originalul lipsește, aceea nu-l genează pe autorul amintitului op, el așa zice că: „se poate reconstrui așa pe nimerite, circiter (körülbelül) 1) din alte lucrări posteroare, dacă se vor elimina din scrierile posteroare adausurile“. Pardon! îndată-ce „originalul“ lipsește „lucrările posteroare, cu sau fără adausuri“ nu fac parale.

Din acel „original“ care lipsește, a scris capelanul Kézai, precum ni-se spune, în secolul al XIII, cronica sa. Dinsul ne istorisește, contra tuturor cronicarilor, că Maghiarii mai întâiu au cuprins Ardealul și de aici au trimis pe Kușid în deputație la Zvatapolug, care stăpânea țara ce azi se numește Ungaria; i-au dus daruri, un cal mare cu șeauă și frâu ornate cu aur, pentru cari au cerut să-i dea pământ, iarbă și apă. Svatapolug rîzînd a răspuns: „Pentru un astfel de present puteți să aveți pământ, iarbă și apă cât veți vrea“.

1) Numai la pălăria lui Déák se potrivește „körülbelül“.

Árpád cu cei șapte duci au intrat în Panonia și au trimis soli la Zvatapolug spunându-i că Maghiarii au cumpărat țara cu prețul calului ce l'au trimis, are deci să predea țara Maghiarilor. Zvatapolug vîzînd că a fost păcălit, când a dat pământ, iarbă și apă pentru cal, a strîns oaste și s'a opus, dar' a fost bătut și alungat; de frică s'a aruncat în Dunăre, unde s'a înecat. La alt loc zice că Maghiarii l'au omorît.

Ne mai spune Kézai că străbunul Maghiarilor a fost renumitul vîntător Nemrod, (de ce nu Adam?) care a zidit turnul Babilonului. Confundă însă acest turn cu piramidele din Egipt.

Kézai însă ne spune și aceea că: Sécuii lui Atila s'au așezat în Ardeal între Valachi folosind literile acestora. Și că în Panonia au fost Valachi, pe timpul lui Atila. Istoriografii maghiari însă despre aceste tac tăcerea mormântului.

Mai există așa numita „Cronica ilustrată“ scrisă precum ni-se spune în anul 1358, de cătră un călugăr minorit, cu numele Mark. Cronica aceasta combate poveștile lui Kézai; consună însă cu cronica lui „Anonimus“.

Autorul opului „Magyarország a királyság megalapításáig“ pag. 97 zice că cronica lui Kézai și „Cronica ilustrată“ sunt lucrate din cronica scrisă după tradițiuni în anul

1150. Aceasta nu poate fi adevărat, din simplul motiv, pentru-că „Cronica ilustrată“ descrie ocuparea Ardealului prin Tuhutum, în tocmai ca și „Anonimus“; ear' Kézai ne spune că Árpád cu cei șapte duci au ocupat mai întâiu Ardealul, apoi de aici au intrat în Panonia, ceea-ce e absolut neexat. Dr. Pauler în opul seu la pag. 203—205 în cel mai convingător mod ne dovedește că „Anonimus“ cu „Cronica ilustrată“ au lucrat din același izvor.

Un lucru e surprinzător: secolii întregi dearîndul, cei mai de frunte istorici maghiari jurau în autenticitatea cronicii lui „Anonimus“, ear' acum autorul suscităturii op „a magyar nemzet története“ zice că tot ce „Anonimus“ a scris sunt „ficțiuni“ (koholás). Și cu ce dovedește aceasta gravă acuză?

Eată unicul seu argument:

„Așa scrie (Anonimus) că Valachii ardeleni n'au alte arme, decât săgeți și arcuiri, ducele lor Gelu încă e slab, n'are armată bună și nu vor putea rezista Maghiarilor, pentru-că au de a suferi multe dela Cumani și Piceñași. Precum știm, Piceñași numai puțin înaintea Maghiarilor apar pe acest pământ (va să zică erau aici); ear' Cumani numai în secolul al XI. Astfel principatul lui Gelu aparține la împărăția fabulelor“.

sfiit a striga în gura largă: «Ai grije, guvernule! aveți grije Ungurilor! că Românii în cești 10 ani din urmă s'au sporit prin comitate!»

Par'că noi Românii am fi un popor necredincios statului, și sporirea noastră ar fi o primejdie pentru patria noastră!

Să ne deșteptăm, fraților!

Să nu ne vindem inima noastră românească și sfânta noastră convingere pe bani și beuturi!

Să mergem cu toții cari suntem oameni cinstiți, umăr la umăr!

Să nu lipsească nici unul dintre noi, toți să intrăm în lupta de alegere, și să-și dea fiecare votul său așa precum îi poruncește inima și sfânta datoriță de Român a fiecăruia!

Noi suntem cetățeni credincioși ai patriei noastre, dară totodată se știe, că tocmai așa de terbinte ne iubim naționalitatea noastră, cum își iubesc confrății maghiari pe a lor!

Deci ca Români voim nu numai să trăim, ba voim să ne și dezvoltăm! și așteptăm ca această patrie comună, să ne dea dovezi clare, că ne consideră de fiii săi iubiți și egal îndreptățiți; așa precum noi totdeauna am dovedit cu sângele și averea noastră, că suntem adevărați fii ai patriei noastre!

Candidatul nostru cu trup cu suflet e cetățeanul statului, dar cu trup cu suflet e și Român!

Așa să fim cu toții!

Așa să ne ajute D-zeu!

Trăiască candidatul nostru!

Mai mulți alegători.

Cum stăm?

Agitațiile produse de alegerile diectale au făcut loc liniștii, spiritele înfărbentate prin luptele în jurul celor două mari principii politice, «activitate» și «pasivitate» și-au regăsit calmul de lipsă la o discuție serioasă și meritorică.

Dacă acum vom încerca să răspundem la întrebarea pusă în fruntea acestor șire, va trebui să ne zicem că stăm rău, tare rău, că poate nici pe vremea crizei din sinul partidului na-

țional n'am stat atât de rău, căci atunci cele două fracțiuni mari, în cari se desbinase comitetul partidului român și în urma lui întreg partidul, cel puțin lucrău, dezvoltău oare-care activitate, nu-i vorbă în rîndul întâiu în interesul lor propriu, dar apoi și în interesul întregului partid, firește din punctul lor de vedere.

Azi ranele ce le-a bătut criza de parte de a fi deja vindecate, stau încă deschise și la fiecăre atingere pricinuesc durerea fără margini, de care suferă cu atâta resignațiune întreg poporul român, ca și când acestui biet popor într'adevăr nimic nu i-ar fi rămas decât suferința. Și de am fi cuprinși de cel mai mare optimism sub auspiciile prezentului, nu putem ajunge la altă concluziune, decât că suferința îi va fi parrea încă mult timp. Dar să nu desnădejduim într'un viitor mai binecuvântat al națiunii române. Această soartă mai deamnă de neamul românesc o să o creăm, dacă ne vom nisul a remedia ranele căsunate de criză prin o muncă serioasă, sistematică pusă la cale cu suflet curat, fără gânduri rezervate, servind de țintă numai și numai binele obștesc. Trebuie să lucrăm din răspuneri, să desfacem o activitate, din care să reiasă impunător și triumfător cauza națională. Să nu formeze obiectul întrebării durată mai scurtă ori mai lungă a timpului recerut pentru ducerea la isbândă a aspirațiilor noastre, la vindecarea ranelor corpului trudit al neamului român. Cu atât mai virtos, căci timpul nu e inamic unui popor tiner, pe terenul activității politice. Vitalitatea românimii o să învingă toate pedecile, cari stavilesc mersul natural al cauzei române spre o rezolvare dreaptă și coreșpunzătoare condițiilor etnice și istorice, cari ne îndreptățesc la nemulțumirea cu starea de drept, ce ne-o asigură prezenta constelațiune politică internă a statului maghiar, constituit pe baza unei idei utopice a unității maghiare.

Față de aceste tendințe antiromâne a guvernării maghiare, nu putem ajunge la liman numai prin continuarea și extinderea în proporții mai mari

a activității pe toate terenele: să ne afirmăm românismul, să luptăm pentru drepturile noastre în casa comunală, în casa comitatului și în casa țării. Să luptăm... aceasta e semnatura situațiunii de acum. Până-ce luptăm, până atunci dăm numai semn de viață. Ne luptând suntem morți, o masă inertă, care nu merită să se bucure de rezultatele binefăcătoare, cari le-ar asigura drepturile, ce le compete. Avem drepturi, pe cari noi le dorim numai, dar nu le afirmăm, nu le eluțăm. Avem deci dorințe, pe cari nime nu ni-le împlinește, ba nici nu le recunoaște, astfel rămân niște pia desideria, până când nu le vom afirma, ear de le afirmăm dușmanii ni-le de-neagă. Asta-i situația stearpă, în care ne aflăm. Acesta-i răspunsul trist la întrebarea pusă în frunte.

Dela congregație.

Trecu și congregația extraordinară din 11 Dec. n. a. c. a comitatului nostru românesc, judecând după poporul care-l locuște, precum vin și trec toate lucrurile din lume.

Dintre membrii români independenți, am văzut numai trei, și anume pe Avram Păcurar, protopopul Iliei, pe Manasie Iar, preot în Simeria și pe Ioan Perian, preot în Trestia.

Precum s'a putut vedea din program, lucrarea extraordinarei congregațiunii s'a învîrtit mai cu seamă în jurul alegerii diferitelor comitate, prescise și usitate în fiecare comitat.

Deși era cu siguranță prevăzută, că alegerile vor fi făcute tocmai după-cum ele au fost croite în respectul mihei comitatens, totuși Românii ar fi fost datori a veni la congregație, pentru a-și face inomisa datoriță națională românească de a protesta, arătând nedreptatea strigătoare la cer, ce ni-se face din partea detentorilor puterii publice prin aceea, că la compunerea diferitelor comitate comitatense nu se ține seamă și de interesele poporului nostru supt până la măduvă.

Vorbire românească s'a rostit în congregație numai cu privire la un singur punct, din partea preotului Manasie Iar, și anume la punctul în care e vorba despre urcarea salariului notarului Solyom din Dencul-mare.

Preotul Manasie Iar, vorbind a arătat că poporațiunea dela care se cere urcare de salar pe seama notarului, și altfel e împovărată în așa măsură cu fel și fel de date, in-

cât numai cu foarte mare greutate le mai poate suporta și că notarul Solyom, după dreptate numai în acel cas ar fi fost îndreptățit a pune la cale urcarea salariului său, dacă în prima linie ar fi arătat că isvoarele de venit ale poporațiunii curat române din notariatul Dencul-mare s'au sporit. A arătat mai departe preotul Manasie Iar, că notarul Solyom nu poate dovedi sporirea venitelor poporațiunii, al cărei notar e, și în modul cel mai eclatant a scos la iveală, că notarul Solyom nu a publicat conclusele, cari în comunele din notariat s'au luat de reprezentanțele comunale, cu privire la urcarea salariului notarului, și așa apoi a constatat, că ar fi o mare nedreptate împovărea poporațiunii din notariatul Dencul-mare cu un imposit proiectat și preliminar în și prin hotărîre sau conclus, pe care ea, poporațiunea nu a putut-o apela din cauză că n'a avut știre despre ea.

Basat pe atari argumente, preotul Manasie Iar a făcut contrapropunerea, față de propunerea aprobătoare a respectivului comitet permanent comitatens, ca:

Conclusele reprezentanțelor din comunele notariatului Dencul-mare să se anuleze, ridicarea salariului să nu se aprobeze, ear' notarului Solyom, avînd el dor de a căpăta salar mai mare decum e cel pe care-l are acum, să i-se facă recomandățiunea de a compete la un post de notar împreună cu salar precum el pofteste.

Vorbirea preotului Manasie Iar, fiind predată în mod logic, clar, rezolut, cu simț și cu vervă oratorică, și mai ales basată fiind pe adevăr și dreptate, — a fost cu interes și cu atențiune ascultată și de membrii maghiari ai congregațiunii.

Pentru apărarea propunerii comitetului permanent a vorbit vicișpanul, încercînd a resfrînge argumentele produse de contrapropunătorul preot Manasie Iar, — dară nu a isbutit cu încercarea sa, fiind-că

Ceea-ce e drept și adevărat, nu s'a putut, nu se poate și nici că se va putea cândva resfrînge.

Lucru natural era deci, ca contra propunerea să fie primită, și totuși ea nu s'a primit, fiind-că, pusă fiind la vot, a picat. De ce?

Nu cumva pentru-că asta a reclamat-o în cazul obvenit nejustificabila disciplină de partid? Nu cumva pentru-că membrii maghiari, ca majoritate a congregațiunii au fost de greșita și foarte păgubitoare părere, că ar fi spre rușinea (?) comitatului Hunedoarei, dacă un simplu «oláh popa» ar deveni învingător în lupta cu comitetul comitatens? Să răspundă compatrioții și confrății Maghiari la aceste juste și motivate întrebări, puse de:

Raportorul.

Care va să zică: unicul argument, care ar disqualifica cronică lui „Anonimus” ar fi, că în acel timp Cumani n'au existat pe acest pământ, prin urmare Valachii n'au putut suferi vr'un rău dela Cumani.

Mă mir că s'a putut basa un verdict așa de grav, pe un argument atât de slab. Las că în citatul op la pag. 103 ni-se spune că: „apărătorii lui „Anonimus” s'au folosit în interesul acestuia de o importantă împrejurare, anume: de alianța Cumanilor. Și că sub Cumani a înțeles pe Cozări, cari într'adevăr erau aliații Maghiarilor”.

Posito că Anonimus a greșit numele, ear' nu copistul; ce lucru mare era pe acele timpuri să te încurci cu numele atâtor popoare barbare, cari s'au perondat în această țară.

Dr. Pauler la pag. 220 constată un cas analog, care e un document puternic pentru „Anonimus”.

„Anul ocupării patriei în cronică lui „Anonimus” e greșit, dar' aceasta se va fi înțeles — zice Dr. Pauler — din greșala copistului, pentru-că un scriitor așa serios, critic și adânc cugetător precum a fost „Anonimus”, nu poate face o astfel de greșală”.

Ei bine dlor! dacă nici chiar atâta n'a putut greși „Anonimus”, cine ar putea crede că dînsul ar fi putut fabrica capitole întregi despre ocuparea Ardealului, fictive, minci-noase? Apoi el, ca Maghiar zelos ar fi inventat un „principat valach”, cu ducele Gelu în frunte? Credat Judeus Apella.

„Cronica ilustrată” scrisă cu 197 ani în urma lui „Anonimus” consună pe deplin, precum vom vedea.

A scris și „Cronica ilustrată” minciuni? Și cum de ambele cronici consună, deși n'a avut cunoștință despre existența cronicei lui „Anonimus”?

Nimic nu dovedește mai eclatant că adevărul l'a scris „Anonimus”, decât zelul cu care scriitorii maghiari combat autenticitatea acestei cronici, făcînd să se spună: dela cine au cuprins Ardealul? Că doară nu va fi fost țară pustie?! Ne-o spune și Marczali Henrich în opul său „A magyarok története etc”. la pag. 90 că: atît istoria, cât și natura sunt contrare pustiului (vacuum). Și încă ceva: deși în amintitul op la pag. 107 cronică lui „Anonimus” se numește „fictiune” (koholás), găsim totuși motive ponderoase și în favorul acelei cronici. Anume: la pag. 102 constată valoarea cronicei lui „Anonimus”, de oare-ce: „descrierea acestuia despre lupta dela Kiev cu Cumanii, consună pe deplin cu descrierea istoricului rusesc, Nestor”.

Ear la pag. 104 zice că: „In diploma lui Kun László ocără un erou Cuman, cu aceiași distincțiune, ca în „Anonimus”, adevărat „milles strenuissimus”, ceea-ce confirmă autenticitatea cronicei lui „Anonimus”.

În alt loc îl numește pe „Anonimus”: „renumitul (hires) notar al regelui Béla”.

Cu istoria națiunii maghiare, în limba

maghiară s'au ocupat până acum 124 de scriitori.

Karácsony János într'un studiu al său așa zice că Maghiarii au ocupat Ardealul mult mai târziu, și numai succesiv, pe timpul regelui Matias.

În anul 1900 a scris dl Dr. Pauler Gyula, directorul arhivelor de stat, din însărcinarea Academiei maghiare, sub titlul: „A magyar nemzet története szent Istvánig”. Op premiat.

Aceasta e cea mai nouă istorie, privitoare la descălecare Maghiarilor, scrisă de directorul arhivelor de stat, care avuse la dispoziție nu numai toate cronicile anterioare, dar' mai ales toate documentele existente, altor scriitori cu greu accesibile. Dînsul încă așa zice în introducere că, până în timpul cel mai nou „Anonimus” a fost privit ca cel mai clasic istoric maghiar; dar' în ziua de azi nu mai trec ca autentice toate spusele sale. Mai promite autorul de a ne spune, pe cine au găsit Maghiarii aici? Cu cine au trebuit să lupte ca să cucerească țara? Reproduce din Anonimus luptele din Ungaria; despre cucerirea Ardealului însă nu găsim nimic. Causa va fi poate ceea-ce ni-se spune în precuvîntare: „Din „Anonimus” nu vom istorisi fapte, ce nu le putem crede”.

La pag. 154 e mai explicit, acolo ne spune.

„A honfoglalás legáltalánosabb vonásait, kivéve Erdélyt, és a Vág mellékét illetőleg

„Anonimus” nyoman adom, mert katonailag véve, mint Horváth Jenő „Magyarhadi kronika” 12 lap mondja, annak így kellett történnie”.

Pe românește: „Ocuparea patriei — cu excepțiunea Ardealului și a ținutului Vág, le voi prezenta în trăsuri generale, pe baza cronicei lui „Anonimus”, pentru-că, din punct de vedere strategic, precum ni-o spune Eugen Horváth în „Cronica războaielor maghiare” la pag. 12, nici că s'a putut altcum înțempla”.

La pag. 220 numește pe „Anonimus” scriitor serios, care cumpănește tot ce scrie (gondos megfontolt író).

Ear' la pag. 223 asemănînd pe „Anonimus” cu Kézai și cu „Cronica ilustrată”, despre luptele Maghiarilor în Saxonia, Bavaria, Italia, Germania, etc., recunoaște superioritatea lui „Anonimus” asupra celorlalți scriitori.

În fine la pag. 235 îl ia în apărare pe „Anonimus” în contra lui Ernst Dümmler, care zice că: „Anonimus a fost un falsificator, care din fudulie maghiară a întortocat faptele istorice”. La această învinuire Dr. Pauler răspunde că: „Judecata lui Dümmler e foarte nedreaptă; nu știm ce înțelege Dümmler sub numirea „spätere Sage”, dar' că pentru istoria maghiară n'ar fi de valoare (cronică lui Anonimus), aceasta numai acela o poate afirma, a cărui cunoștință în istoria maghiară nu ajunge mai departe de cronică sau de Fesler, Klein. (Va urma).

Un răspuns.

Onorată Redacțiune!

În nrul 216 din 4 Dec. n. a ziarului „Tribuna” din Sibiu a apărut o corespondență referitoare la alegerea de protopresbiter al tractului Hunedoara.

Autorul acelei corespondențe, deși ascuns sub masca anonimității, este ușor de găsit din fariseismul ce transpiră din întreaga corespondență, căci: fariseismul a fost, este în prezent și va fi și în viitor, precum se vede, caracteristica vieții sale.

După o introducere mai puțin fariseiască îndată se dă de gol. Anume: zice autorul adevărat al corespondenței (căci poate nu-și va fi pus dânsul numele pe manuscris, ci vre-o unealtă de-a dânsului) că dânsul la început a fost pentru candidarea părintelui Oprea, însă după ce a văzut averșiunea oamenilor de bine, și-a schimbat părerea.

Auzi acolo! Cumnatul candidatului Avram Păcurariu, primarul Dănilă, care își arogă sieși meritul înființării protopresbiteratului Hunedoara, și a cărui armă de cortășire până la totala ei tocire i-a fost următoarea: „Cum se mă învoiesc eu, ca fructele ostenelelor mele de atâția ani să le culeagă un străin! Eu trebuie să-mi aduc înapoi pe cumnatul meu Păcurariu dela Ilia!”

Până unde merge cu fariseismul seul! Să încearcă apoi a zeflemisa modestia părintelui Oprea, a cărui însuși oneste încă nimenea nu i-le-a contestat vre-o dată. Chiar el, primarul, a cărui nemodestie, comitetul parochial de-aici cu privilegiul dării votului colectiv în cauza acestei alegeri de protopresbiter, s'a văzut silit să i-o timbreze prin conclud formal luat la protocol. (Protocolul din chestiune este alăturat la actul alegerii). Părintele Oprea a declarat în sinodul electoral că se abține dela votare, exprimându-și dorința ca și respectivul cumnat al candidatului Păcurariu să se abțină dela votare — la ceea ce i-s'a observat din partea comisariului că poate vota.

Vorbește dânsul mai departe de terorizarea unui preot la casa sa, înțelegând a bună-seamă cazul cu preotul din Josani, cu care a făcut atâta svon, — pe care preot un membru sinodal l-a făcut atent că-i va excepționa verificarea lui de membru adhoc pe baza unor acte ce le are la mână. Pentru ce n'a venit respectivul preot la sinodul electoral — pentru-că atunci s'ar fi deslășit cauza?

Ne-a indignat mult apucătura aceasta condamnabilă a primarului Dănilă, care chiar păcat-le sale proprii voiește a le atribui și altuia, căci în ce privesc terorizările și seducerile dânsului față de parochienii din Hunedoara, sunt ne mai auzite și unice în felul lor în anele constituției noastre bisericesti. (Aceste terorizări ale dânsului sunt descrise în votul separat al parochienilor rezoluți și neînfricabili, — alăturat la protocolul sinodului parochial luat cu privilegiul dării votului colectiv al parochiei. Un singur cas amintim spre ilustrarea celor afirmate mai sus: Un parochian, numai ascuns în podul casei a putut scăpa dinaintea polițistilor, trimiși de primarul ca să aducă parochienii la sinodul parochial).

Aminteste autorul corespondenței și de un pretins conventicol. Ce scornituri și minciuni sfuntate! Despre care conventicol, după-cum se aude, se aminteste și în protestul ce l-au înaintat contra alegerii și care protest e plin de minciuni, dar' credem că toate vor ieși la iveală, căci Prea Veneratul Consistoriu Archiepiscopesc va binevoi a dispune investigațiunea de lipsă.

Iși arată autorul și antipatia sa față de ședulele galbene ale aderenților părintelui Oprea, deși poate-că ar fi mai îndreptățit a fi năcăjit pe ședulele cele albe, căci de pe o ședulă albă a fost șters numele cumnatului său și s'a scris numele celui alt candidat, ceea-ce l'a înfuriat rău pe primarul. Ce e drept că ar fi trebuit să-l fi consultat pe dl primarul cu ce ședule se votăm, căci poate atunci ne recomanda o hârtie de *altă colorare*, mai simpatică pentru dânsul.

Tot așa a greșit și părintele protopop Gheaja că nu l-a consultat ca pe un om competent (fiind cumnat cu candidatul Păcurariu) că cum se fac împărțirea cercurilor electorale?!

Acum toți și toate poartă vina nereușitei d-sale cu alegerea. Dă într'unul, aruncă într'altul, dar' mai mult e năcăjit pe banca românească, care totdeauna i-a fost un spîne în ochiu. Poștească și aducă un singur cas concret, cu care să i influențat prin bancă asupra vre-unui alegător.

Primarul Dănilă se recomandă în corespondența sa ca „omul păcii” (!?)

Două concepte diametral opuse!
Vorbește apoi, tot el, de interesele bisericesti și a națiunii. Câtă falsitate! Ce ironie a sorții! Cine să vorbească de interesele obștei române! Dar' și-ai și uitat despre articolul de fond, apărut în „Telegraful Român” în anii trecuți, în care și-s'a eternizat numele în ce privește meritele d-tale pe terenele acestea? Sau pardon, vorbești doară de meritele părintelui protopop Păcurariu? Atunci încă odată pardon! Nu am zis nimic!

Causa candidării cumnatului d-tale dela început am văzut-o că nu e de cât un lucru forțat de d-ta. O cauză nedreaptă. Și acum dacă o vezi și d-ta că a ajuns în stadiul desperării, le încerci toate: strigi, te vaeți rău, recurgi la toate mijloacele detestabile, ne insinui (atribui) nouă aderenților părintelui Oprea corespondența din „Tribuna Poporului”, deși eu ași garanta cu viața mea că toate acelea sunt puse la cale chiar de d-ta în desperarea d-tale.

Noi suntem mulțumiți cu rezultatul alegerii, și n'am avut lipsă să aducem chestia în publicitate, dar' d-ta nu mai ai pace, „omul păcii”, ci alergi în dreapta și stînga și îți faci privilegiu să declamezi la frase goale, să te vaeți, să te bați în piept, să te plîngi ca bocitoarele etc.

Nu îndruga d-ta la frase lungi și sfărăitoare, căci știm că ești meșter în d'al de acestea; arată d-ta fapte, căci și d-ta și cumnatul d-tale aveți un trecut destul de vechiu. La cas de lipsă voiui mai reveni.

Un alegător.

CORESPONDENȚA.

Onorată Redacțiune!

P.-Csán, Decembrie 1901.

La ședința comitetului bisericesc din P.-Csán, ținută la 26 Nov. n., am fost sub-scribit învitat și pofit ca să iau parte la dezbaterăa unui nou arunc, care plănuit a se face era deja de preotul local Samoil Poruț. Cum însă nici colecta făcută între 1892—1897 nu s'a administrat cuviincios, nici rațiociniu până de prezent nu ni-s'a dat, ba factorii conducători fără știrea și consimțământul parochienilor pe baza unui libel, ce poartă numele preotului „Poruc Samu de tărăsai” au contras un nou împrumut dela o bancă ungurească din Turda în sumă de 600 cor., — eu în amintita ședință am cerut ca să mi-se dea deslășirile necesare, ear părintele Poruț în loc de lămurire a dat ansă la un scandal, pe care eu în cele următoare am onoare a-l comunica on. redacțiunii cu rugarea, de a-l reproduce în prețutul jurnal pe care-l redactați.

Părintele Samoil Poruț deschizînd ședința ne împărțășește, că a primit provocare dela avocatul institutului „Tordai kissegítő Takarékpénztár”, că comuna bis. P.-Csán are să solvească restul sumei împrumutate de 256 fl. Eu, care am fost încredințat cu scrutarea socotelilor am aflat, că această sumă nu corăspunde cu restanța și am declarat că la un nou arunc consimțământul nu mi-l voiui da, cât timp curatorul nu-și va da seamă despre activitatea sa. Voiam să argumentez, că inconștientios s'a manipulat cu banii, până aci repațițiați, ceea-ce însă nu mi-a succes, fiindcă preotul-presedinte m'a întrerupt în vorbire și mi-a adresat cuvinte compromițtoare și atunci, când l-am rugat să fie cu sânge rece. Voiam comitetului să dovedesc, că rezultatul colectei întreprinsă între 1892—1897 a fost fl. 163251; pe atunci comuna bis. P.-Csán datoră cu 1350 fl., și cu toate că prin neglijința curatoratului interesele se urcaseră la 295 fl., n'ar fi comuna datoare decât cu 12 fl. 49 cr. și nu cum părintele afirmă, cu 256 fl. Dacă însă comuna bis. în adevăr este restantă cu 256 fl., a trebuit să se contragă un nou împrumut, despre care însă eu și cu mine toți parochienii cunoștință nu avem.

Divergința de păreri a dat ansă la un schimb de cuvinte între preot și între mine, cari numai într'o corporațiune bisericescă loc nu aveau. Căci părintele abandonând orice parlamentarism, se demise la provocare de gâlceavă și în sfîrșit ne îmbrănci, ear în loc de informațiuni asupra socotelilor bisericesti ne împărți palme, în care acțiune presidială ajutor primî dela nepotul meu învățatorul Aurel Poruț.

În scurt preotul Poruț se dimite la fapte, cari cu chemarea dînsului absolut nu stau în consonanță. Dînsul voește să ne capaciteze cu pumnul, ear dacă arbitriul seu nu află slugi plecate, îi batjocorește, îi bate, ear într'un mod la' aparență moral, îi înfruntă sus de pe amvon, de unde crede a fi împuternicit, ca pe aceia, cari nu-i aduc prinoase și daruri, cât nesațutului d-lui să fie suficiente, să-i ponegrească și să-i infiereze de demoralisați și păgâni.

Tactul fin, blîndeța și iubirea creștinească, decorul unui adevărat preot, sunt

străine părintelui Poruț, ca însă dînsul se fie și bătîuș, asta una nu o știăm până acum. Dacă însă d-lui privește pe ai sei parochieni numai de niște vaci bune de muls, ear hrană sufletească nu ne dă, fie părintele Samoil Poruț încredințat, că aceste vaci vor deveni sterpe pentru dînsul.

Cu stimă

Teodor Chiorean,
propr. și ofic. în retr.

Sinod parochial în Orăștie.

Duminecă în 2/15 Dec. a. c. s'a ținut sinod parochial în chestiunea regulării salariului pentru parochia primă, care înainte cu trei ani a fost scurtat prin sistemizarea unei a doua parochie pe sama lui Ioan Moța. Să știe adevă că la anul 1898 pentru a se căpătul actualul paroch al II-lea din Orăștie cu un post statornic aici, conducătorul poporului, „Ardeleana”, a sistemizat pe lângă postul prim de paroch și un al doilea însă așa, că nefiind mijloace de ajuns pentru salarisare și-a luat refugiu la șireticuri, și anume: a împărțit poporul ce forma până atunci o parochie în două părți, și comitetul parochial în frunte cu dl Dr. Ioan Mihu au dat protopresbiterului-paroch pentru poporul perdut o răsucmpărare de 120 fl.

Protopresbiterul-paroch nou venit nu s'a mulțumit însă numai cu atâta, ci a pretins mai mult și nu s'a învoit la sistemizarea unei noue parochii până ce nu se va asigura dotațiunea prescrisă de 800 fl. mai înainte.

Atunci conducătorii vîzînd resistața protopresbiterului-paroch și-au luat refugiu la fel și chip de presiune atît asupra poporului, îndemnându-l să nu plătească taxa parochială cât și la intervenire la consistor și așa protopresbiterul ca om pacinic, a cedat forței arbitrar și și-a dat învoirea cu aceea, că consistoriul să aproabe concludul comitetului cu recompensa de 120 fl. Aceasta a și urmat și așa parochia încă s'a întregit.

În același an parochia a și luat în buget suma proiectată de comitet cu 120 fl., însă după ce parochul al doilea Ioan Moța a fost introdus în parochie, comuna bisericească n'a mai voit să plătească suma cu care se angajase față de protopresbiter, și acum acesta vîzîndu-se tras pe sfoară, a cerut intervenirea consistoriului față de care parochia a purtat proces cu apelată la consistoriul Metropolitan.

Acum și acela și-a dat verdictul, aprobînd decisul consistoriului cu 120 fl. în favorul protopresbiterului-paroch. Aducîndu-se aceasta la cunoștința sinodului parochial acum Duminecă, acesta nu vrea să se supună nici forului mai înalt, firește că și aci mamonul își joacă mendrele sale, și poporul este sedus cu aceea, că suma de 120 fl. este o îmbunătățire la salariul avut întăiu și nu știe că este numai o recompensă pentru jumătatea parochiei cedate lui Ioan Moța. Așa a lucrat în atacarea aceasta mai întăiu Dr. Ioan Mihu, apoi Daniil David, Ioan Moța și Iosif Orbonaș, și acum la învrășbirea poporului steagul îl poartă un scriitor dela „Ardeleana”, fost săgărț de cioboate, fără nici o școală, de altcum ginerele lui Irimie Boca, neamul lui Daniil David dela Sebeș, care afară de sinod ar fi tălmăcit poporului că trebuie să meargă deputație la Sibiu, ca să se roage să le concedă a lua din nou procesul cu scop să nu plătească. Bine, abzică Moța de parochia ocupată și atunci nu trebuie să plătească.

Aceasta este sîmîntă aruncată de „Ardeleana” și toți aderenții sei, pentru-că biserica gr.-or. în schimb are oare care venite dela ea jertfindu-și independența și toate ideile creștinești, cu care chemată ar fi a reprezenta înaintea oamenilor, pacea, bunăînțelegerea și voia lui Dumnezeu.

Mai curînd va intra însă tunia prin urechile acului, decât bogatul, pismătărețul și linguştorul în împărăția lui D-zeu!

Sapienti satis!

O critică fără rost.

Adevă tinerii nostri meseriași, după-cum se scrie în „B. E.” dela 30 Nov. de atare Moțuțuș, sau Mihuhuhu, sau știe sfinții ce Mumumu, au ajuns punctul sefirului în ale producțiunilor teatrale-declamatorice, întrucât *mulți mulți nu avem ce aștepta*. De aici ar urma, că ei bieții, să facă loc altor puteri cu clac, lac și frac, cari au timp și șic de a se produce mai altcum. Pe când unul are ifosul pe nas, cam după-cum se cîntă în muntele Atos, celalalt vorbește ca o vîvan-dieră italiană sau ca o meliță duplă dela Pricaz, al treilea gîngăvește ca Filimon Musescu din muntele Cugirului, care începe la nouă și gată la două, al patrulea cuprins de naivitate îi stă și mintea și glasul locului — un chip de zăpăceală cuprînzîndu-l — al cincilea în continuu răgușit, sgărăe de gîndești că duci mîța de coadă la blidul cu laptele. Astfel de diletanți „a la elită” nici

când nu vor întrece pe bravii nostri meseriași.

Față de astfel de puteri zicem tinerilor meseriași din Orăștie, pășiți și mai departe pe arenă, aveți deplină încredere în puterile proprii, căci D-zeu v'a făcut teafieri, întregi și sănătoși, vouă nu vă lipsește decât școala conducătorului vostru, a dlui C. Baicu. Noi cești cari cu drag v'am asculta barem de două-ori pe lună, suntem deplin mulțumiți și avem nădejde, că producțiunile vor ajunge a fi aprețiate chiar și de criticătorii fără rost.

Se zice, că *mai ales prin loje nu mai încăpeau*. — O fi fost, căci „cine plătește, de loc se și folosește”. A face însă gălăgie, pentru-că comisia edilă săsească nu a făcut loje familiare mai multe, ca să încăpă toată elita, nu a avut loc. De altcum lojele nu sunt obiecte de monopol, unde se poți face coterii pe conta publicului și cine nu are loc sus se poate duce și jos, ceea-ce nu detrage nimic nici chiar din reputația unui popă sau învățator.

A p e l.

Despărțământul Sebeș al reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș nefiind în stare din propriile sale puteri a-și înființa biblioteca provîzintă în statutele reuniunii, apelează la marinositatea on. public și în special a dlor autori, librari etc., rugându-i să binevoiască a dona câte ceva, fie în bani ori cărți, pe sama acestei biblioteci.

Eu cred, că intelința noastră și poporul nu va rămănea rece la rugarea acelora, cari și-au dedicat vieța întreagă cultivării poporului român. Cine dorește cultura poporului, acela se contribuie mai întăiu la cultivarea acelora, cari sunt meniți să cultive poporul.

Ofertele marinosoase sunt de a se trimite la adresa subiscriului și vor fi cuitate cu mulțumită pe cale ziaristică.

Ghirbom (u. p. *Vingard*) Nov. 1901.

Pentru reuniune:

Nechifor Frățila,
inv., pres. desp.

NOUȚĂȚI

Onorații abonenți ai „Activității”, cari sunt în restanță cu prețul foii, sunt rugați a-și plăti datoria în termenul cel mai scurt. Cugete fieștecare restanțier, că edarea și expedarea unei foi este împreună cu cheltueli mari.

— *Stare de asediu într'o comună*. În comuna Derecske din Bihor, domnește acum de săptămîni întregi stare de asediu. Locuitorii stau înarmați ziua și noaptea. Siguranța oamenilor e atît de critică, încât sara nu este permis umblatul pe strade. Starea aceasta, ce reaminteste vremile romanticismului grasării bandiților, își are începutul din luna trecută. Atunci anume s'a atentat la vieța a trei țărani bogăți din cauza împărțirii de pămînt. Alți mulți au primit scrisori amenințtoare. Frica locuitorilor este teribilă, că nu se dă de urma asasinilor cari amenință mereu cu moarte. Autoritățile sunt într'o iritațiune mare și dau ordine peste ordine. O singură comună este înarmată și trica îi gata. Dar' când ar veni sute și mii de comune să ceară pămînt și drept' cu arma'n mână?!
—

— *Municipiul Hunedoara* publică concurs pentru funcționari pe un nou period și anume:

1 vicșpan,	cu plată de 8000 cor.
1 protonotar comitatens	4000 »
1 subnotar	3000 »
alți 3 subnotari	» à 2500 7500 »
1 subnotar	2200 »
1 fisc	2900 »
1 cassar	3000 »
1 controlor	2500 »
1 președ. la sedria orfanală	3800 »
3 asesori	» » à 3000 9000 »
10 protopretori în cele 10 cercuri,	
cu plăți de câte 5600 cor.	56000 »
12 pretori, à 2220	26000 »
	127 900 «

— *Reintoarcere dela o vânătoare de defraudant.* Căpitanul de poliție din Bpesta Béla Berczi, detectivii Bottko și Beck erau însărcinați cu prinderea defraudantului Victor Kecskeméthy; spre scopul acesta întreprinseră o călătorie la malurile plăcute și purea îmbrăcate într-o verdeață primăvărică ale Rivierei, din care s'au rentors în zilele aceste, dară — fără Kecskeméthy; se zice însă, că acum s'ar fi aflat urma cea adevărată a defraudantului.

•P. Volksblatt•

5304—1901. kir. végrh. sz.

Arverési hirdetés.

A hátszegi kir. jbiróság mint telek-könyvi hatóság Burlek Gyorgye diáku a. b. iszkronyi lakos Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtonak Stenkeu Parténie a. b. iszkronyi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében Dr. Roszenberg Ignátz petroszényi lakos és Mosotka Andrej a. b. iszkronyi lakos árverési vevők a feltételeknek eleget nem tevén, végrehajtonak kérvénye folytán az árverés megtartására újabb határnap tuzetik ki s így közhírré teszi, hogy végrehajtonak 610 kor. tőke, ennek 1894. október 15-től járó 5% kamatai 213 kor. 10 fill. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint 30 kor. 60 fill. jelenlegi 8 kor. és a még felmerülő költségek iránti követelése kielégítése végett Szenkeu Partenie végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék, puji kir. jbiróság területéhez tartozó A. B. Iszkrony községi 23 sztjkvben A † 1. 2. 4. 5. rsz. a. felvett ingatlanokból 1/4-ed rész jutalékát ugyancsak nevéen állott, azonban jelenleg Burlek Pétrunné, Szenkeu Mária és kk. Szenkeu Dumitru és Ilion nevére átirt az a. b. iszkronyi 5. sz. tjkvben A † 1 rdsz. felvett ingatlanból 1/4-ed rész az u. ó. 9. sztjkvben A † 1. 2. 4. 6—10. rsz. a. felvett ingatlanokból 1/2 rész u. ó. 64 sztjkvben A † 1—3 rsz. a. felvett ingatlanokból 1/8-ad rsz. és az u. ó. 68 sztjkvben A † 1—2 rész a. felvett ingatlanok rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 608 kor. tevő kikialtási árban 1902. évi január hó 7. napjának d. u. 2 órakor A. B. Iszkrony községhez tartozó nyilvános árverésen a leg-többet igerőnek esetleg a kikialtási áron alul is elfogja adadni. Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikialtási árának 10% készpénzben vagy ovadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét pedig ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés naptól járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint birói letét pénztárnál befizetni. A bánatpénz a legutolsó részletbe fog beszámítatni. A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál ugyszintén A. B. Iszkrony község előljáróságánál vagy a birói kiküldöttnél megtekinthetők. Az elrendelt árverés az A. B. iszkronyi 5.9. 23. 64 és 68 sztjkvek C lapján feljegyztetik.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság Hátszeg, 1901. évi november hó 25-én.

Savu,
kir. albiró.

1329—1901. végr. sz.

Arverési hirdetés.

Aloirott kir. bir. végrehajtonak által, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. jbiróságnak 1901. évi Sp. I. 384/4 sz. végzése folytán Dr. Muntean Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt, Romosz hely községe valamint a többi alap és felülfoglaltatónak javára, Dubles Miklos romoszi lakos ellen 260 kor. 16 fill., ennek 1898. évi 1/1-től járó 5% kamatai, 89 kor. 44 fill. eddigi és 4 kor. 40 fill. árverés kituzetési költségek erejéig 730 koronára becsült lovak, sertés, malaczok, bivaly, szekér, szerszám, buza, kukoricza és széna birói árverésen elfognak adadni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróságnak 1901. évi V. 773 számú végzése folytán, a helyszinén leendő eszközzésére vagyis Romoszon adós lakásán, határidőül 1901. évi december hó 27-ik napjának d. e. 10 órája tuzetik ki, a midőn is a fentti ingóságok esetleg becsáron alol is, azonban csakis készpénz mellett fognak elárvereltetni.

A befolyandó vételár birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1901. évi december hó 10-én.

Rácz Arpád,
kir. bir. végrehajtonak.

1373—1901. végrh. sz.

Arverési hirdetés.

Aloirott kir. bir. végrehajtonak által, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróságnak, 1901. évi V. 583/3 számú végzése folytán, Dr. Muntean Aurel szászvárosi ügyvéd valamint a többi alap és felülfoglaltatónak javára, Dubles Miklos Romoszi lakos ellen 400 kor. tőke, ennek 1896. évi junius hó 3-tól járó 6% kamatai, hátralékos 30 kor. 08 fill. eddigi és ezuttali 4 kor. 60 fill. árverés kituzetési költségek erejéig kielégítésként felül és lefoglalt és 1390 koronára becsült lovak, tehén, kocsi, szerszám, buza, széna és borpress birói árverésen elfognak adadni.

Mely árverésnek a szászv. kir. jbir. 1901. évi V. 508/10 számú végzése folytán, a helyszinén vagyis Romoszon adós lakásán leendő eszközzésére határidőül 1901. évi december hó 27-ik napjának d. e. 11 órája kituzetik, a midőn is a fentti ingóságok esetleg becsáron alol is, azonban csakis készpénz mellett fognak elárvereltetni.

A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1901. évi december hó 12-én.

Rácz Arpád
kir. bir. végrh.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

**Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească).**

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

- A) primește depuneri spre fructificare.
- a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.
- b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.
- c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.
- Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.*
- Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.
- Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se resoluează fără întârziere.
- B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventați.
- C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

- D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.
- E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.
- F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.
- G) Cumpără și vinde realități.
- H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.
- I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.
- K) Finanțează patente.
- L) Arândează și exarândează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie zászváros

Opuri ———

Bilete de log. ———

Broșuri ———

Circulare ———

Bil. de vizită ———

Invitări ———

Bilanțuri ———

Acții ———

Cap. de epist. ———

Placate ———

Ord. de dans ———

Adrese ———

Compturi ———

Note ———

Preț Curent. ———

Anunțuri ———

Registre ———

Imprimare ———

Couverte ———

Bilete de cun. ———

Etc. etc. etc. ———

Există deja de 13 ani și este prevăzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce comande repede și cu prețuri moderate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.